MAGYAR PERFIN

átlyukasztás, mint a bélyegek biztonsági eleme /1877-1964/

Olvassa le a kódot a legújabb PDF-hez

TÖRTÉNET

A bélyegek bevezetésének egyik következménye az volt, hogy a nagyobb levelezést lebonyolító szervezeteknél valahogyan meg kellett akadályozni, hogy az alkalmazottaik fizetésüket mintegy „kiegészítendő” megdézsmálják a hivatalos levelezésre használt bélyegkészleteket.

E célból elsőként 1868-ban az Egyesült Királyságban engedélyezték – az addig minden privát megváltoztatást szigorú tiltását feloldva – a bélyegek lyukasztott iniciálékkal való megjelölését, és innét származik a „perforált iniciálét” jelentő PERFIN rövidítés is. E megoldás aztán országról-országra fokozatosan elterjedt az egész világon.

Az Osztrák-Magyar Monarchiában, már az 1850-es évekből ismerünk példákat felragasztott bélyeggel előkészített borítékok és különösen díjjegyes lapok cégbélyegzőkkel való megjelölésére, melyek a perfinek előfutárai. Ez eleinte csak a Monarchia gazdaságilag fejlettebb területein volt jellemző, de jóval ritkábban találhatók példák ennek magyar alkalmazására is. Végül, 1877-ben előbb a postai, majd 1886-tól az illetékbélyegeken is engedélyezték, majd később más, egyéb esetekben is alkalmazták. A céglyukasztások alkalmazására Magyarországon már 1880-tól ismerünk kezdeti példákat. Ez lehetőség azonban csak az 1890-es években, a gyorsuló gazdasági fejlődés nyomán indult igazán elterjedésének.

Alkalmazásának csúcspontja a 20. század első három évtizedére, túlnyomó részben a korona-időszakára esik. Az I. világháborút követően az elcsatolt területek perfin-lyukasztásai a szomszédos országok, pl. szlovák gyűjtemények megbecsült előfutáraiként, valamint korai túlélő lyukasztásokként jelennek meg. A világháborút követően a perfinek használta a korona-fillért 1926-ban váltó pengős, majd 1946-tól kezdődő forint időszakban egyre inkább csökkent, végül az engedélyt erre a posta 1964-ban visszavonta.

FELÉPÍTÉSI TERV

1. Előfutárok

2. A perfin lyukasztás alkalmazási területei
- 2.1. Termelő ágazatok
- 2.2. Kereskedelem
- 2.3. Pénzintézetek

3. Különlegességek
- 3.1. Használatlanok és összefüggések
- 3.2. Lyukasztási változatok, eltérések
- 3.3. Perfin egyéb objektumokon
- 3.4. Fantázia-lyukasztások azaz machinációk

GYAKORISÁGI KUTATÁS

4. Perfinnel használt bélyegek
- 4.1. Krajcár időszak postabélyegei
- 4.2. Korona-időszak postabélyegei
- 4.3. Pengő időszak postabélyegei
- 4.4. Forint időszak postabélyegei
- 4.5. Díjjegyesek
- 4.6. Hivatalos és Illetékbélyegek

CÉL

A valamivel több, mint 900 féle ismert lyukasztás teljes bemutatása egy kiállítás keretében terjedelmi okokból nem megoldható. A jelen anyag egy ezeknek mintegy 90%-ára kiterjedő gyűjtemény ritkább darabjaiból álló válogatás.

ISMERET ÉS KUTATÁS

A feldolgozás az eddig magyar nyelven egyetlenként megjelent, de rendkívül alapos szakmunkán alapszik. Az itt bemutatott fantázia-perfinek katalogizálásból való kiszűrése a kiállító önálló kutatási eredménye, a lyukasztással előforduló címletekről itt **elsőként közölt** információk a kiállító egy bő évtizede folyamatosan vezetett olyan adatbázisára támaszkodnak, mely nagy valószínűséggel már kiterjed a fennmaradt és jelenleg ismert perfin készlet nagy részére.

RITKASÁG

Hiánytalan magyar perfin-gyűjtemény az eddig mindössze egy-két példányban ismert ritkaságok elképesztően magas, többezres száma miatt eleve nem lehetséges. A ritkasági állítások az erre vonatkozó szakirodalom szűkössége folytán ezért nagyrészt a kiállító közel 100 ezer előfordulást regisztráló nyilvántartásán alapulnak.

A KIÁLLÍTÓRÓL

A kiállító a Magyar Perfin Klub 2002-es megalakulásának fő szervezője, mintegy 25 éve aktív gyűjtő, kutató és publikáló ezen a területen.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- *Lente István: A Magyar Perfinek Katalógusa 2017*
- *Magyar Perfin folyóirat 2002-2016 lapszámai szerk. Szücs Károly*

A ritka küldemények színes kerettel jelöltek valamint az egyedinek ismert perfin-címlet kombinációk is. Tanúsított darabok: ©

Szinopszis a MAGYAR PERFIN gyűjteményhez

Olvassa le a kódot a legújabb PDF-hez

Kezelés és felépítés

A bevezető lap után az első sorban magyar előfutárok láthatók, melyek az 1867-es kiegyezés követően épp még csak fejlődésnek indult magyar gazdaság nagyságrendekkel kisebb volta miatt **sokkal ritkábbak, mint a monarchia osztrák és cseh területein**.

Ezt követően a perfin alkalmazást az első három keret a három fő gazdasági szférán belül ABC sorendben mutatja be a kiállítónak 10 ezer feletti példányt tartalmazó, a nagyobb gyűjtemények közé tartozó anyagában található **legritkább, eddig csak 1-2 fennmaradt példányban** ismert perfineket, és a **postai küldeményfajtákat**. A *piros keret* a csak ebben a gyűjteményben megtalálható, eddig csak egyetlen példányban ismert bélyegeket, valamint a néhány példányban fennmaradt cégleveleket jelzi. A válogatás alapja egy régóta folyamatosan fejlődés alatt álló, mintegy 100 ezer perfin lyukasztást tartalmazó bélyegre kiterjedő **adatbázis**, az ismert legnagyobb magyar, valamint külföldiről cseh, holland német és szlovák gyűjtők hozzájárulásának köszönhetően. Az adatbázis már tartalmazza a fennmaradt anyag szignifikáns részét, ami jellemző lehet egy nagyobb tételben várható perfin- és a címletfajták előfordulására nézve. E két legfőbb statisztikai adat a perfinek lyukasztási mintája az un, **„filigram" alatt látható 100 ezer darabra vetítve**. Ez az információ a valamivel több, mint 900 féle magyar perfinfajtának a bemutatásra kiválasztott mintegy 10%-ra vonatkozóan, első alkalommal kerül publikálásra.

A gyűjtemény 4. kerete a perfinek azon **különlegességeit** mutatja be, amelyre a gyűjtemények építse során érdemes figyelemmel lenni. Igen kevés példány maradt fenn használatlanul, az párnál nagyobb összefüggések nem túl gyakoriak, a teljes, vagy ahhoz közei ívek pedig a ritkaságok közé számítandók.

Ebben a részben láthatók azokat a szempontok is, amelyek segítségével nemrég a kiállító kutatási eredményeként kiszűrhetővé váltak a gyűjtők megtévesztésére készített, ritkaságnak tűnő, de valójában értéktelen, veszélyes hamisítványok, melyek közül az itt bemutatott „**fantázia perfinek**" az amúgy rendkívüli precizitású magyar katalógusba is belekerültek. Ennek nagy jelentősége van abban, hogy a jövőben felbukkanó új perfinek addig kétesnek minősüljenek, amíg azokról az itt bemutatott és esetleg további szempontok figyelembe vételével kétséget kizáróan be nem bizonyosodik, hogy nem ebbe a kategóriába sorolandók.

A gyűjteményt zárják a 4. keret utolsó során a cégek biztonsági lyukasztásától eltérő célú, hivatalos és egyéb **kezelési lyukasztások**, és az utolsó kereten a perfinnel előforduló legjellemzőbb forgalmi bélyegkiadások, valamint érdeklődésre leginkább számot tartó **ritkábban használt címletfajták** bemutatása.

Fontosság

Az utolsó, 5. kereten bemutatott perfin-bélyegek alatti statisztikai információk az adott címlet alkalmazásának gyakoriságáról, egy olyan készülő új perfin katalógusból származnak, amely a perfinek címleteken való előfordulása szerinti értékelését fogja tartalmazni. **Ilyen katalógus a kiállító tudomása szerint más országok perfinjeiről még nem készült.** Ez azért indokolt, mert a statisztikai adatbázis szerint létező, mintegy 14 ezer perfin-címlet kombináció közt meglepően sok, 25% körüli azok száma, melyből csak egyetlen fennmaradt példányról van tudomásunk. Így amikor ez a katalógus megjelenik, valószínűleg úttörő példa lesz majd ezek értékelésére az egész világon. A bemutató első két időszakban teljes körű, a következő kettőben terjedelmi okokból és a kiállítási szempontokat is figyelembe vevő, a fontosabb részek bemutatását célzó, szemléltető válogatás.

Ritkaság

A gyűjtemény 2. fejezetében sok piros kerettel jelzett, az adott címlettel **unikális perfin** látható, ahogy e gazdag gyűjtési területen ez rendszerint jellemző minden nagyobb gyűjteményre. Az utolsó fejezetben a perfinnel előforduló címletek közt vannak további unikális darabok, melyek az adott perfinnek e címleten való előfordulása a kiállító elsőként e kiállítási versenygyűjteménnyel publikált kutatási eredményei szerint jelenleg még a címlet szintjén is egyedi. Az unikátok száma e közzétételnek köszönhetően a jövőben a remélhetően várhatóan csökkenni fog az ennek hatására előkerülő további példányok miatt. Ez azonban nem baj, hiszen épp ezek megmentése az elkallódástól e tanulmány fő célja.

A számos unikumot a perfinek gyűjtésének elmúlt évszázadban történt sajnálatos elhanyagolása okozza. Mivel ezek szétszóródtak a gyűjteményekbe, egy teljes perfin-gyűjtemény összeállítása gyakorlatilag nem lehetséges.

Magyar Perfin

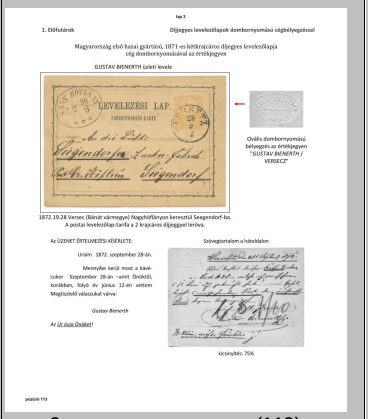
átlyukasztás, mint a bélyegek biztonsági eleme /1877-1964/

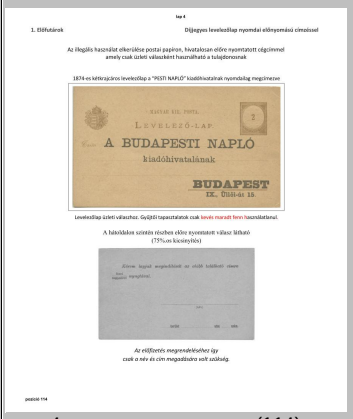
1. (111)

2. (112)

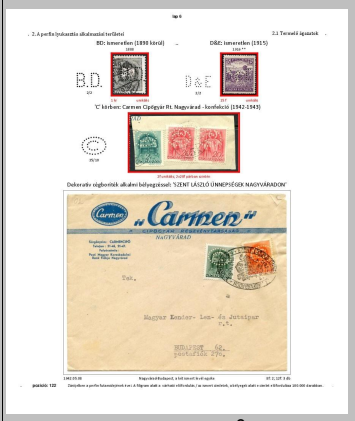
3. (113)

4. (114)

5. (121)

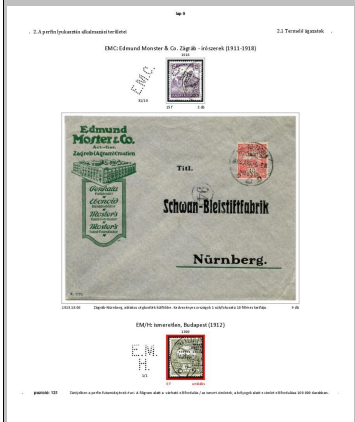
6. (123)

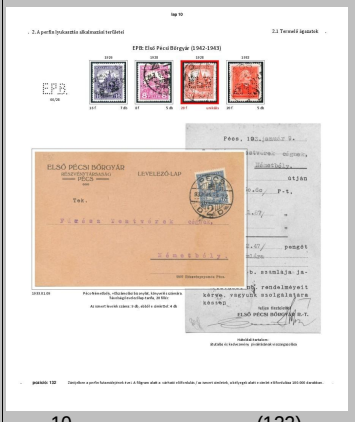
7. (124)

8. (131)

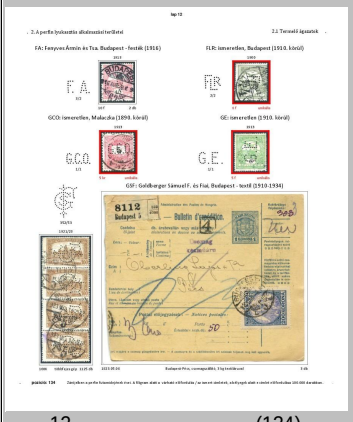
9. (132)

10. (133)

11. (134)

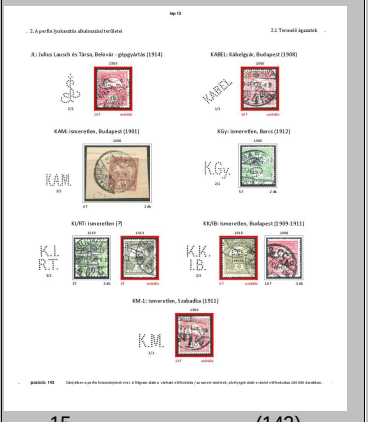
12. (141)

13. (142)

14. (143)

15. (144)

16.

Magyar Perfin

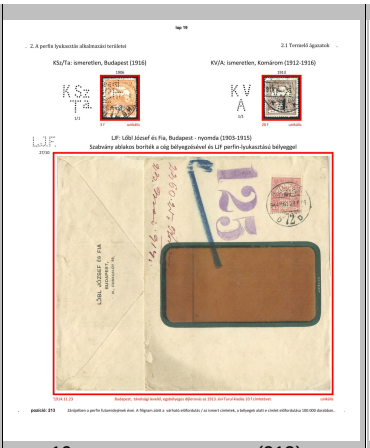
átlyukasztás, mint a bélyegek biztonsági eleme /1877-1964/

17. (211)

18. (212)

19. (213)

20. (214)

21. (221)

22. (222)

23. (223)

24. (224)

25. (231)

26. (232)

27. (233)

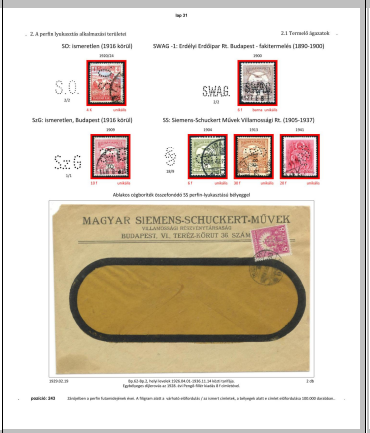
28. (234)

29. (241)

30. (242)

31. (243)

32. (244)

Magyar Perfin

átlyukasztás, mint a bélyegek biztonsági eleme /1877-1964/

33. (311)

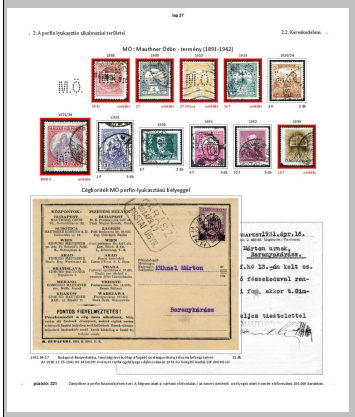
34. (312)

35. (313)

36. (314)

37. (321)

38. (322)

39. (323)

40. (324)

41. (331)

42. (332)

43. (333)

44. (334)

45. (341)

46. (342)

47 (343)

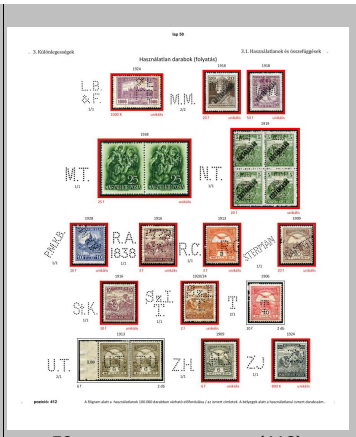
48. (344)

Magyar Perfin

átlyukasztás, mint a bélyegek biztonsági eleme /1877-1964/

49. (411)

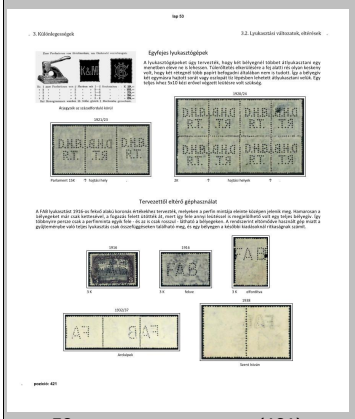
50. (412)

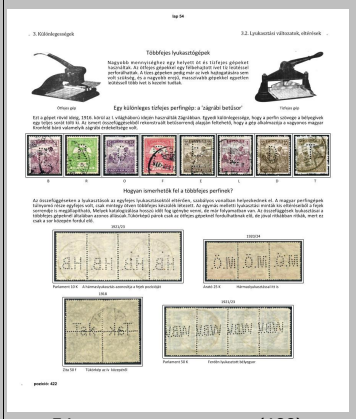
51. (413)

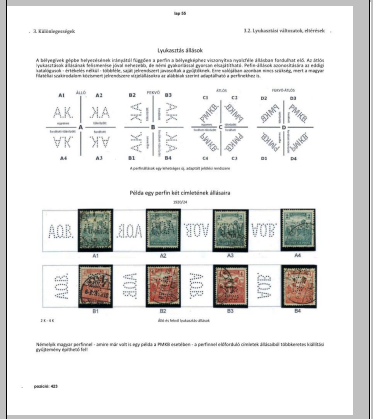
52. (414)

53. (421)

54. (422)

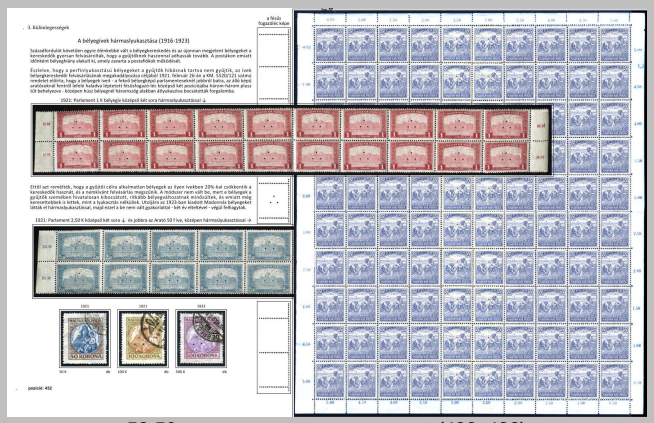
55. (423)

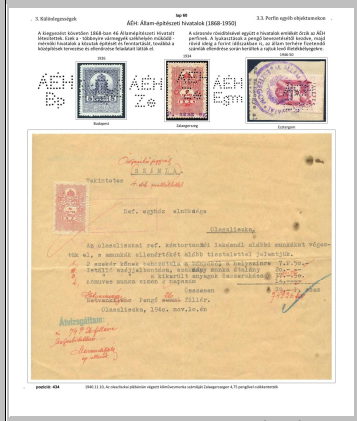
56. (424)

57. (431)

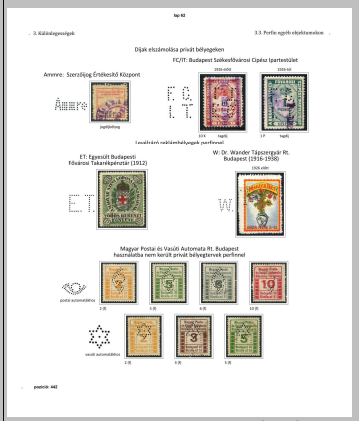
58-59. (432+433)

60. (434)

61. (441)

62. (442)

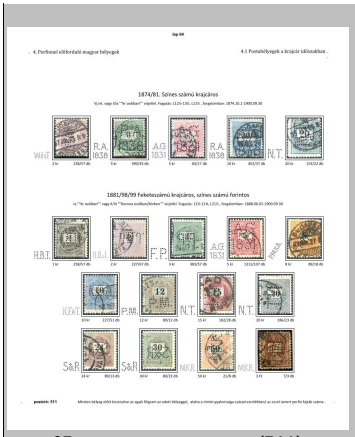
63. (443)

64. (444)

Magyar Perfin

átlyukasztás, mint a bélyegek biztonsági eleme /1877-1964/

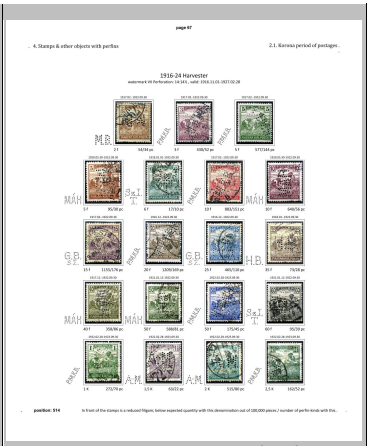
65. (511)

66. (512)

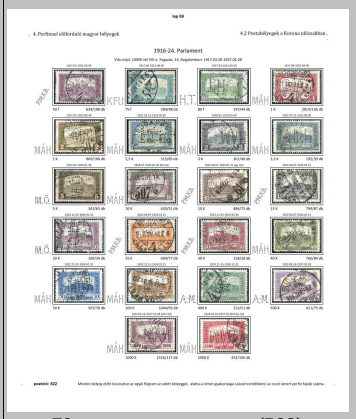
67. (513)

68. (514)

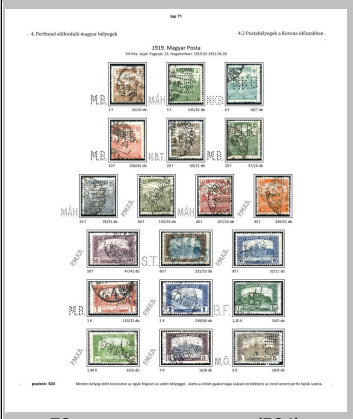
69. (521)

70. (522)

71. (523)

72. (524)

73. (531)

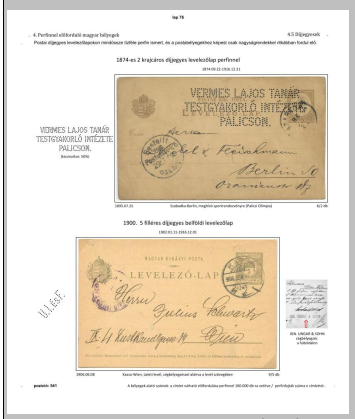
74. (532)

75. (533)

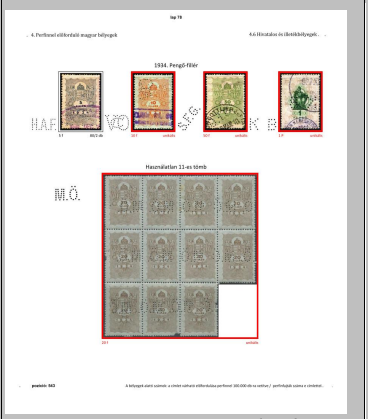
76. (534)

77. (541)

78. (542)

79. (543)

80. (544)